

PARA, FİNANSMAN, VERGİ, YENİ LİRA

(Liberal Demokrat Parti Programı'na açıklık kazandırmak amacıyla, Genel Başkan Besim Tibuk tarafından 4 Nisan, 1996 tarihinde İstanbul'da düzenlenen "Para, Finansman, Vergi" konulu Basın Sohbeti ses kaydının deşifre edilmiş metnidir.)

Hoş geldiniz.

Arkadaşlar, bu akşamki konumuz; Para, Finansman ve Vergilerdir. Ekonomik hayatta para meselesi, finansman meselesi ve vergi meselesi çok önemlidir.

Akıllı finansman yaparsanız, sabah saat 11.00'de 12.00'de işe gidip, yine zengin, müreffeh yaşarsınız. Eğer finansmanınızı, para politikanızı iyi ayarlamazsınız sabahın köründe kalkıp, 20 saat çalışsanız bile hiç bir yere varamazsınız.

Ekonominin kanı-canı, para ve finansman meselesidir. Bu konulardaki bazı çözüm önerilerimizi sizlerle paylaşacağız.

Vergi

Vergiler konusunda özel bir şey söylemek istiyorum. Arkadaşlar, biz Liberal Demokrat Parti (LDP) olarak vergi düşmanı bir partiyiz. Verginin iyi bir şey olmadığı, devlet tarafından toplanan verginin insan hürriyetini sınırladığı ve insanın malını gasp etmek anlamına geldiği düşüncesindeyiz.

Tabii ki devlet minimum bir vergi toplayacaktır Biz LDP olarak, ancak minimum vergiye müsamaha edebiliriz. Yoksa ağır vergilerle halkın kanının emilmesini biz uygun bulmuyoruz.

LDP'nin vergi politikası;

Kaynakları Türk halkına bırakacağımız için, ekonomiyi öyle kalkındıracağız ki, düşük oranlı vergiler, aslında reel olarak daha yüksek bir gelir sağlayacaktır. Devletin birçok görevi sizler, yani özel sektör tarafından devralınacağı için, zaten devletin fazla paraya da ihtiyacı kalmayacaktır

Finansmandan (Faizden) vergi kaldırılacaktır.

Biz, sermaye gelirlerinin vergilendirilmesine kesinlikle karşıyız. Sermaye bir tasarruftur. Onunla bir şey yaratıyorsunuz. Siz, finansmana vergi koyduğunuz zaman onu kullanan girişimci için finansman masrafı artacaktır. Sonra fiyata intikal edecektir. Sizin koyduğunuz vergiyi halkımız ödeyecektir. Onun için sermayeye konulan vergileri tamamen kaldırıyoruz.

Tefeciler zararlı mı?

Ülkemizde "Tefeci" diye adlandırılan ve hakir görülen, fakat ekonominin "bel kemiği" olan bir kesim var Bunlar paralarını biriktiriyor ve faize veriyorlar Faiz kötü bir şey değildir Bu parayı ihtiyacı olan işadama veriyorlar Bu bir kiradır Siz "tefeci" diye o kişiyi hakir görürseniz "tefeci" sayısı giderek azalır, buna karşılık faizler yükselir. Meselâ 10 tefecinin olduğu yerde, yüzde 10 faizle siz para alabiliyorsanız, tefeci sayısı 5'e düştüğünde faizler yüzde 15'e çıkar. Bunu da sonuçta halkımız öder. Onun için tefeciler gereklidir ve serbest, vergisiz faaliyet gösterebilmelidirler.

Devlet-Banka ilişkisi

Bizim politikamızda, "devletin bankalara izin vermesi" diye bir şey söz konusu değil. Herkes banka açabiliyor. Yalnız, Özel Tasarruf Sigorta Fonu'na dahil olanlar kapılarına "Bu bankada şu sigorta fonu tarafından mevduatınız garanti edilmiştir" diye yazıyorlar. Eğer siz, o sigorta fonuna güveniyorsanız, bankaya paranızı yatırabiliyorsunuz. Bankaları bu fon denetliyor Bu fonlar tarafından mevduat garantisi verilmeyen bankalar, mudilerinin bu sigorta kapsamında olmadıklarını, bütün reklâm materyallerinde, duyurularında ve tabelâlarında açıkça ifade etmek zorunda olacaklar.

Bir ülkede sermayeyi ne kadar rahatlatır, sermayeye ne kadar güven verirsiniz, o ülke o kadar çabuk kalkınır. Nerede sermayeye güven verilmez, sermaye hor görülür, cezalandırılırsa o ülke fakir, sefil ve perişan kalır. Sermayenin güvensizlik ortamı içinde olduğu ülke geriler.

*Esnafın vergi vermesini yanlış buluyoruz. Onun için de esnafın vergisini kaldırıyoruz. Hele esnafın defter ve muhasebe tutması ise, tam bir işkence. Esnafın defter ve muhasebe tutma zorunluluğunu da kaldırıyoruz. Unutulmamalıdır ki, esnafın ödediği her vergi, defter ve muhasebeci için harcadığı her kuruş, fiyat artışıyla müşterilere yansımaktadır

*Ulaşım vergiyi kaldırıyoruz. Ulaşım, ekonominin can damarıdır. Ulaşım vergiyi kaldırırsanız, mallar ucuza gider, bu da ekonomiyi ve tüketiciye yarar sağlar.

*Sağlık, eğitim ve kültürden tüm vergileri kaldırıyoruz.

*İşçi ve memurdan hiç vergi almıyoruz. Ancak işçi çalıştıran işveren, şehre göre istihdam stopajı ödeyecek.

Örneğin; siz İstanbul'da bir şirket kurdunuz. 100 milyona bir kişi çalıştırıyorsunuz. 10 milyon (yüzde 10) bir stopajı devlete ödeyeceksiniz. Yani çalışan kişi net parasını alacak. Ama, bu işyeri Konya veya Kütahya'da ise, istihdam stopajı yüzde 5 olacak. Siirt, Artvin, Burdur, Kastamonu, Sinop vb.. gelir düzeyi düşük yerlerde ise, bu oran yüzde 1 olacak.

Girişimcilere güvenilmeli

Bu konuda bir şeyi düzeltmek istiyorum. Siz "Zaten muhtasarı ödüyor" diyebilirsiniz. Biz de bunu bu hale getiriyoruz. Bir ülkede girişimciye saygı göstermezseniz, onu "Bu vergi vermiyor"; "Bu vergi kaçırıyor" diye itham ederek, yanında çalıştırdığı insanlar için ödediği muhtasarı, sigorta primlerini dikkate almadan aşağılarsanız, o ülkede ne girişimci olur, ne refah olur, ne de mutluluk olur.

Onun için vergi politikasında, devletçi, komünist zihniyetten kurtulamamış ülkemizde mutlaka bu değişikliği yapmamız gerekir

Sağlık sigortasında firmalar arası rekabet

LDP'nin sigorta politikasına gelince; Herkes primini, sarı, kırmızı, mavi sigorta firmalarından beğendiğine yatıracak. En düşük poliçeli sigortada prim yatıran sigortalı işçi için devlet, yatırdığı prim kadar ilâve prim verecek. Yani, en ucuzu satın alana, devlet de yatırdığı prim kadar yardım edecektir. Bu teşvik uygulamalarına karşın sigortalanmayan çalışan zorlanmayacaktır. Onlar sonradan muhtaç duruma düşünce vakıflar ve yakınları tarafından desteklenebileceklerdir.

Ucuza kaliteli sağlık hizmeti

Bizim sistemimiz, sağlık sigortası uygulayan firmalar arasında bir rekabet getirmektedir. Priminizi yatırdığınız bir sigorta firmasının hastanesinden memnun değilseniz paranızı alıp, diğerine geçebileceksiniz. O zaman hastane kapılarında size "hoş geldiniz" diyerek kolunuza girecekler. Aksi takdirde şimdiki gibi hastane koridorlarında sürünürsünüz. Her işte olduğu gibi sağlıkta da rekabeti getirmeliyiz. İşin içine rekabeti soktuğunuz zaman, ucuza kaliteli hizmet alırsınız. Rekabeti sokmadığınız zaman ise, şimdiki gibi çökmüş bir sisteme katlanırsınız.

Yüzde 10 vergi

Girişimci yüzde 10 vergi ödeyecek. Tabii ki muaf değilse... Yani siz çok para kazandınız, bunun yüzde 90'ı sizde kalacak, bunu siz yatırıma yönelttiğiniz zaman vergi yok, tüketime yönelttiğiniz zaman ise, tükettiğiniz mal dolayısıyla vergi ödeyeceksiniz. Lüks yalıda kalıyorsanız ağır vergi ödeyeceksiniz, lüks arabaya ağır vergi ödeyeceksiniz.

Vergilendirirseniz aldığınız vergiyi de alamazsınız.

Çünkü, kayıt dışı ekonomi oluyor da ne oluyor?.. Sizin evinizde veya bir akrabanızın evinde, diyelim ki evin hanımı ile baldızı birlikte bir kazak örüyor veya deri ceket dikiyor. Bitirdikten sonra götürüyor ve bunu faturasız satıyor. Aldığı para ile peynir alıyor, ayakkabı alıyor, yemeklik alıyor, eşine ve çocuğuna bir şeyler alıyor.

Bunların hepsi birer vergi değil mi? Bu gelir olmaz ise, neyi vergilendireceksiniz?

Kayıt dışı ekonomiyi vergiye tabi tutarsanız şimdi alınan vergiyi de alamazsınız. Bunu açık söylüyoruz! Aksine, ne kadar muaf tutarsanız, gelir de o kadar artar. Yüzde 10'u küçümsemeyin. Yüzde 10 vergi, ciddi bir tahsilat getirecektir. Çünkü ekonomi de gelişecektir. Bugün ekonomiyi öldüren yüksek vergilerdir.

Emlâk Vergileri

LDP olarak emlâk vergileri üzerinde çok duruyoruz. Türkiye'de en çok kaçırılan vergi, emlâk vergisidir. Bedava para, kazanılan kesim mülktür, şehirleşme rantlarıdır.

Şehir rantları

Şehirleşme rantlarını belediyeler ve kamuya mal ediyoruz.

İki tane işadamı düşünün! Biri sadece bir tarla almış, Oraya bir imar çıkarıyor. Yolunu buluyor. Öteki ise, bir fabrika kurmuş. İflâs içinde, faizle boğuşuyor, vergi ile boğuşuyor. O tarlayı alan multi milyarder, iş yaratan adam ise sürünüyor. Bugünkü Türkiye de durum budur.

Gayri menkullerden reel vergi alacağız. Böylece, belediyelerin gelişmesine katkı olacak. Elde edilen şehir rantı, büyük ölçüde belediye ve diğer fakir belediyelere intikal edecektir.

LDP, vize düşünmüyor

Meselâ İstanbul Belediyesi Kars'ı, Burdur'u sübvansedecektir. Niye? İstanbul pahalı bir şehir olacaktır. O şehirler ucuz şehir olacaklardır. Biz, şehirlere vize düşünmüyoruz.

Çünkü İstanbul'a Hakkâri'den gelen bir çocuk, başarılı olabilir. Girişimlerinde başarılı olabiliyorsa, kentin lüks yalısında kalabilmesini öngörüyoruz. Ama İstanbullu bir aile de İstanbul'u çok pahalı bulup, Burhaniye'ye gidebilir, Akçay'a gidebilir.

İstanbul'a gelenler bedelini ödemelidir

Göçten hiç korkmayın. Göç dinamizm getirir. Yeter ki, kanunsuzluk olmasın. Yeter ki, bedavadan gecekondü sahibi olunmasın. İşporta gibi kanunsuz ticaret, ciddi bir şekilde engellenmelidir.

KDV, işadamını ezen bir vergidir

Bizim memleket, çok garip bir memlekettir. Dünyanın hiçbir ülkesinde, "Vergi çıkarttım" diye hiçbir kimse kendini övmez. Katma Değer Vergisi'ni (KDV) ANAP çıkarttı ve başarı hanesine yazdı. "Net aktif ve mali denge vergisi çıkarttım" diye Tansu Hanım hâlâ övünüyor.

KDV bir vergidir. KDV işadamını ezen bir vergidir. Çünkü henüz satmayacağınız bir maldan vergi veriyorsunuz.

Satış vergisi önerisi

Biz, satış vergisi öngörüyoruz. Yani, imalât bazında, ara üretimde hiçbir vergi vermeyeceksiniz, Neden biliyor musunuz? Siz bir malı satmazsanız, onun ekonomik değeri yok ki. Ya elinizde çürürse mal, deponuzda kalırsa? İşte bu nedenle KDV'yi kaldırıyoruz ve satış vergileri getiriyoruz.

Satış vergileri, şehirden şehire değişiyor. İstanbul'a yüksek, Siirt'e çok düşük, Kütahya'ya, Konya'ya ve orta bölgelere ise, orta seviyelerde olacak.

Finansman

Arkadaşlar, bugün hepimizin bildiği, birkaç senedir söylediğimiz bir olay vardır; iç borçlarımızın yüksek faizle finanse edildiği ve bu yüksek faizin hem bütçemizi altüst ettiği, hem de bütün ülkedeki faiz seviyesini çok yukarıya çektiği için iç alemini ezdiği meselesidir.

Bunu artık hepimiz biliyoruz. İlk söylendiği zaman şüphe ile bakıyordunuz. Ama çoğunuz iş hayatını yakından tanıyan kişilersiniz.1980'lerden beri Türk ekonomisi yüksek faizle boğuşmaktadır. Sonuçta şöyle bir tablo ortaya çıkıyor. Devlet iç borçlarla, gitgide daha yüksek faizle, kısa vade ile borçlanıyor, kendisinin bütçesini bozuyor, altüst ediyor. Diğer taraftan iş hayatının skalasını yüksekte tutuyor.

Türkiye'nin bir numaralı sorunu: İç borç

Devlet senede yüzde 200'lerle borçlanırken, siz bir bankadan yüzde 200-yüzde 150 ile bir borç alabilir misiniz? Alamazsınız. Banka, sizden daha çok faiz istiyor Yani, yüksek faiz sadece bütçeyi değil, tüm ekonomiyi öldürüyor İşsizliğe ve sefalete neden oluyor İşyerlerinin gelişmesini engelliyor

O bakımdan hepimizin bildiği olay, bugün Türkiye'nin bir numaralı sorunu, iç borçlardır. İç borçların tasfiye edilmesi ve bütçenin de böylece büyük bir yükten kurtarılması gerekiyor.

Arkadaşlar, size 1996 rakamlarını okuyorum: 1996 bütçe tasarısında iç borç faizleri 1.140 trilyon, yani 1 katrilyon 140 trilyondu. İç borcun miktarı, 25 milyar dolar civarındadır 1.5 katrilyonun biraz üzerinde zannediyorum.

Biliyorsunuz; dış borçlar 73 milyar dolar civarındadır. Dış borçların faizi ise 180 trilyon. İç borçlar, 25 milyar dolar, faizi 1.140 trilyon. Dış borçlar, iç borcun 3 misli, faizi ise sadece 180 trilyon.

İç borç yerine dış borç

Demek ki, iç borç yerine sadece dış borç alsaydık, toplam faiz giderimiz, 250 trilyon olurdu ve bugünkü bütçemiz de fazla vermeye başladık.

Demek ki iç borçların yüksek faizle finanse edilmesi, bütçeyi mahvediyor ve bütçe burada 500 trilyonluk açık veriyor. Bu, iç borcu kapattığınız zaman bütçenin 600 trilyon fazla vermesi anlamına gelir. Demek ki ülke, tefeci faizine veya yüksek faize boğulmuş bir bakkal ailesine benziyor. Yüksek faizi ödemek için aile, çok tasarruflu yaşamaya alışmış, fakir yaşamaya kendini zorlamış.

İşte bunun bedelini memurlarımız, işçilerimiz, işsizlerimiz, esnafımız ve emeklilerimiz ödüyor. Yani, bunlar birilerinden çıkıyor. Ekonomide hiçbir şey bedava değildir.

Aslında bu tablo aynı zamanda bir ümit de veriyor Neden biliyor musunuz? İç borç hadisesini kapattığınız ve bu bütçeyi uyguladığınız zaman, bütçeniz 600 trilyon fazla veriyor

LDP'nin Yeni Lira önerisi

Biz, senelerdir bunu söyledik, bu akşam da bir daha söyleyeceğim ama bir de yenilik getireceğim. Bu yenilik "Yeni Lira" meselesidir.

Arkadaşlar, bakın bu 100 dolar. Bu da altın. Bu Ata altını bu da Reşat altını. 6 küsur gram bunlar Bu da Türk lirası. Biliyorsunuz, ekonomide önce paranın karşılığı vardı. Eskiden altınla, gümüşle mal alınır, satılırdı. Karşılık ne idi? Altının içindeydi. Paranın karşılığı maden olarak kendinin içindeydi.

Demek ki, bu lira kullanılıyordu. Bunun gramına göre de bir değeri vardı. Gramı düştüğü zaman, piyasadan daha az mal alınıyordu.

Banknot dönemi

Alışverişte altın esastı. Sonra zaman içinde ne oldu? Avrupa'da adamlar bankaya gittiler Altın ağır olduğu için, altınlarını bankaya teslim ettiler Bir kilo altın,10.000 dolar eder 10.000 doları cebinizde taşıyabilirsiniz ama, bir kilo altını çok zor taşırsınız. Adam altını depo ettirdi ve karşılığında bir sürü makbuz aldı. Onun adına da "banknot" dendi.

Yani altın bankada, makbuz adamda kaldı. Sonra mal alınırken, bu makbuz kullanılmaya başlıyor. Makbuzlar kullanılmaya başlandığında, altın ağır ve zor olduğu için kağıt para tedavül olan o altınlar, atıl bir şekilde durmaya başladı. Zaman içinde ülkenin Merkez Bankası, "Ben stoktaki altın miktarından daha fazla banknot Çıkarayım "demeye başladı.

Para basmak ve enflasyon

Arkadaşlar, eğer ekonominiz büyükse, belli bir transaksiyon var ise, milli geliriniz yüksekse. o çıkardığınız para enflasyon yapmıyor 19. yüzyılda Avrupa Merkez Bankaları, sadece yüzde 20 altın tutarak, para çıkarıyorlardı.

Bu ne demektir biliyor musunuz?

Meselâ; 1 milyar dolarlık para çıkaracaksınız. 200 milyon dolarlık altınınız kasada duruyor Çünkü bu parayı millet elden ele dolaştırıyor, kullanıyor. Kimse bir anda gelip de altını talep etmiyor, öyle değil mi? Çünkü paraya ihtiyacın var, likiditeye ihtiyacın var

Bunun adına bankalar "Senyoraj" diyorlar. Yani, paranın değer yitirmeden ve karşılığı olmadan o ülkede tedavül görmesi ve o ülkeye güvenmesidir. Ve o güven dolayısıyla çoğu devletler, karşılıksız para basmaya başlıyorlar. Fakat paralarının değeri de düşmüyor. Çünkü ekonomileri bunu absorbe ediyor.

En kalpazan Amerika, en beceriksiz Türkiye

Bunun en vahşi örneği, ABD'dir ABD dünyanın en büyük kalpazanıdır Şu gördüğünüz dolarlar orada karşılıksız basılıyor ve yaklaşık 1.3 trilyonu dünyada tedavülde bulunuyor Uzakdoğu'da, Asya'da, Avrupa'da Ukrayna'da Gürcüsü, Laz'ı, Boşnağı kendi arasındaki alış verişinde bunu kullanıyor

Cebimizde tuttuğunuz her dolar, Amerika'ya verdiğiniz faizsiz kredidir. Böylece ülkeler ekonomide bu şekilde para basarak, faizsiz ve sürekli bir kaynağa sahip oluyorlar. Bütün ülkeler bunu yapıyor. "En beceriksiz kalpazan, hangi millet" diye bir sorun bakalım; en büyük kalpazan Amerika, en beceriksizi ise Türkiye'dir.

Ekonomide disiplin

Dünya ekonomi tarihinde finansman açısından bizden beceriksiz bir ülke yoktur. Biz ne yapmışız biliyor musunuz? Ekonomimizde Türk parasını öyle bir duruma getirmişiz ki, millet Amerikan doları kullanarak, Amerika'ya faizsiz kredi veriyor.

Bunun anlamı; sizin canla, başla ürettiğiniz bir tarlaya yandaki adamın, gözünüzün önünde gelip, mahsulünüzün üçte birini çalıp, götürüyor olmasıdır Peki bu niye böyle oldu?

Arkadaşlar, bunun böyle olmasının sebebi şu; biz ekonomiye disiplin getiremedik. Enflasyona da göz yumduk. Burada paranın değeri ve "senyoraj" meselesi çok kilit bir meseledir. 1980'lerden sonra doları ve dövizi garip bir şekilde tedavüle sürdürdük. Aslında para, bir rant parçası, esas değeri beyinde. Bunun değeri beyinde. Yoksa, peçete kağıdı bile daha değerlidir. Peçetenin hurda olarak değeri, bundan daha fazla olabilir. Paraya değerini, kullanarak biz veriyoruz. "İleride bir şey olursa Amerika'dan 100 dolar karşılığı bir şey alırız" diye düşünüyoruz. Ama kimsenin gidip de Amerika'ya bir şey aldığı yok. Böylece başta Türkiye olmak üzere bütün dünya ABD'ye faizsiz kredi veriyor.

Her sene dünya ekonomisi, ticari hacmini yürütmek için daha çok dolara ihtiyaç duyuyor ve Amerika, karşılıksız olarak daha çok dolar basıyor.

Döviz büfeleri kapatılacak

Biz ülkemizde döviz büfeleri açtık. Siz, dünyanın hiçbir yerinde bu kadar çok döviz büfesi gördünüz mü? Biz, manavda bile dolarla alış verişe başladık. Her ülke, kendi hudutları içinde kendi parasını korur. Onun tedavülde olmasını sağlar, ama halkına da geniş hürriyetler verir. Meselâ; götürürsün parayı, istediğin kadar dövizi alırsın. Ama, ülke içinde bunu kullanmazsın.

Emisyon hacmimiz yetersiz

1980'de 279 milyar emisyon var.80 başında dolar, 47liraydı. Yani, 6 milyar dolara yakın Türk parası tedavüdedir.1980-96 yılları arası dolar, kendi içinde değer kaybetti mi? 16 senede ne kaybetmiştir.

ABD'de Reagan zamanında önceleri enflasyon yüksekti, sonra düştü. Dolar 16 senede her sene yüzde 3-5 değer kaybetse yüzde 150 değer kaybeder. Haydi diyelim ki, dolar bir süre de kendi içinde yüzde 100 değer kaybetti.

O zaman bugün tedavülde olan Türk parasının karşılığı ne olacaktı? 12 milyar dolar olacaktı. Ama, buna ilaveten, 16 senede Türk ekonomisi, 3 misli büyüdü. Elektrik üretimine bakın, genel ekonomiye bakın, artışa bakın, üç mislidir.12 milyar doları 3'le çarpın, 36 milyar dolar eder.

Demek ki,1980'deki likidite hacmini ve Türk parasının içerideki tedavül ve değerini düşündüğünüz zaman, bugün aynı havada devam etseydi hiç enflasyonsuz, düzgün bir şekilde piyasaya 36 milyar dolarlık parayı sürebilirdik.

Tedavüldeki para

Bugün tedavülde 240-250 trilyon lira, yani 3.5 milyar dolar var.Oysa 36 milyar dolar karşılığı TL. Olması lazım. Biz bu parayı para basıp vereceğimize kendi vatandaşımızdan yüksek faizle borç almışız. Üstelik te, maliyet enflasyonunu da azdırarak.

Niye böyle olmuş? Para ne aracıdır?

- Para değişim aracıdır.(Değeri düşmüyor ve çok kolay kullanılıyor diye, değişim amacıyla Türk parası yerine döviz tutmaya alışmışız.)
- Tasarruf aracıdır (Mevduat hesaplarımızı bununla açmışız.)
- Bir kıymet aracıdır.(Bütün transaksionlarda, kiralarda kullanmaya başlamışız.)

Ve böylece ABD'ye Türkiye'den bedava, faizsiz büyük bir kaynak transferi yapmışız.

Devlet yönlendirme yapamaz

Tüm bunları, teklif ettiğimiz sistemin alt yapısı olarak anlatıyorum.Olayın özünde iç borçların tasfiyesi yatıyor. Sonra da yeni bir borçlanmaya gidilmemesini kanun haline getirmek lâzım. Çünkü yeni gelen hükümet `yol, hastane yapacağım"der ve yine borçlanarak ekonomiyi mahveder. Yani, anlamsız yeni yatırımlara girer. Aslında bütçede yatırım ödeneği olması bir şanstır. Bizce yatırımları işadamları yapsın.

Hiçbir ülkeyi devlet kalkındırmaz. Kalkınma, istihdam girişimcilerin, özel sektörün işidir Devlet kendi masrafının karşılığını minimum vergi olarak alacak ve "Adalet, polis, asker ve diğer mülki hizmetler" gibi görevleri yapacak.

LDP'nin iç borç kapatma formülü

Dikkat ederseniz iç borcu kapatırsak, bütün bütçe düzeliyor ve hatta fazla vermeye başlıyor Fazla bütçe ile başka işler yapma imkânı doğuyor.

Öncelikle, Türk parası olarak para basılmasını öneriyoruz. Yani tahvilin vadesi geldiğinde para basıp, para ile ödeyeceğiz. Ancak, herkes, "Para basılırsa, enflasyon doğar" kuşkusunu taşıyor.

Enflasyon

Enflasyon hayat pahalılığı, yani bir malın fiyatının artması demektir Diyelim ki fabrikamda 1000 tane mal yapıyorum. Bu malın fiyatı ya talep ya da maliyetten artar.

Talep enflasyonu

Bu malı 7 bin liraya yapıyorum.10 bin liraya satıyorum. Kapasitem belli. O sırada büyük bir sipariş geldi. 15 bin lira veren var. Ben bunun fiyatını 15 bin lira yaptığım takdirde, işte bu talep enflasyonudur.

Ama maliyet unsurları değişmez ise, ileride bu fiyat düşer İleride başkalarının da aynı piyasaya girmesiyle, fiyat yine 10 bin liraya düşer Yani talep enflasyonu kötü birşey değildir

Maliyet enflasyonu

Maliyet enflasyonu ise, daha önce 7 bin liraya mal edilip,10 bin liraya satılan mal, yüksek faiz ve bazı girdilerin pahalılaşması nedeni ile 7 bin lira yerine 18 bin liraya mal edilip, 10 bin lira yerine 24 veya 25 bin liradan satılırsa bu da maliyet enflasyonunu oluşturur.

Ancak, hayat pahalılığını sadece o endeksin maliyet enflasyonuna bağlayamazsınız. Çünkü, endekste birçok mal vardır Bazı malların talebi bir şekilde yükselip, talep enflasyonuna neden olurken, bazı mallarda da maliyet enflasyonu ile karşılaşılır

1970-80 arası, Türkiye'de birçok mala hücum, talep enflasyonu yaşanmasına neden olurken,1980'lerden itibaren tüm göstergeler, maliyet enflasyonunun daha hâkim olduğuna işaret ediyor.

Şimdi dikkat edin, yüksek faiz ve diğer girdilerin artması ile fiyatlar da artıyor Fiyatları artıran, artık talep enflasyonu değil, yüksek faizdir

Türkiye'nin sorunu: Maliyet enflasyonu

Türkiye'nin bugünkü sorunu, talep enflasyonu değil, aksine maliyet enflasyonudur.

Biz bir para bastık. Tahvil sahibinin eline bir para geçti. Tahvil sahibi peynir, zeytinle geçinen zavallı değil ki, hemen tüketime gitsin. Tahvile parayı yatıran, zaten zengin kesim. Demek ki, bu para mülke, borsaya ve dövize gidecek.

Mülke gitmesinden korkulmaması gerekir. Bugün Japonya'nın milli geliri diye görülen paranın çoğu, Japon mülkünün fazla değerlendirilmesindedir. Mülkün değerlendirilmesiyle ülkede kayıp olmaz.

Borsaya gitmesinden hiç korkmayalım. Ekonomiye gerçek kaynak olur.

Dövizden korkmayın

Döviz giderse de korkulmaması gerekir. Geçmişte döviz korkusu yüzünden ülkeyi yüksek faize mahkûm ettiler, memleketi batırdılar. Döviz nereye kadar gidecek? Bizim verdiğimiz rakam,100 bin liradır. Biz bugün iktidarda olsak, para basarız. Döviz de 100 bine gider.

Bu aslında bir anlamda tedavidir. Çünkü, kuru 70 bin liradan 100 bin liraya çıkardığınız zaman ihracat ve turizmle döviz kazandıranlara 100 bin lira vererek, 30 bin lira cebine prim koyuyorsun. İthal malı kullananlara da 30 bin liralık yüksek vergi koyuyorsun demektir.

Döviz kazananlar cezalandırılmamalı

Döviz kazananın cezalandırılmaması gerekir. Ancak, 88'den beri döviz kazananlar cezalandırıldı. Ondan sonra bu cezayı önlemek için gereksiz bürokratik teşvikler verildi. İsrاف ve suistimale yol açıldı. Demire navlun teşviği verildi. Böylece Çin'e bile demir sattılar. Demir ağır bir maldır ve taşınması da çok pahalıdır. Bunu, ihracatı zorlamak için yaptılar. Yani, kaynaklarımızı israf ettiler.

İhracatı güçlendirmenin en temiz yolu kurları yükseltmektir. Kurlar yükseldikçe zannediyor musunuz ki, enflasyon patlar. Bizim gibi büyük ekonomilerde kesinlikle patlamaz. Çünkü, dış kurların ekonomiye etkisi yüzde 5 - yüzde 8 arasındadır.

Kur, nasıl ayarlanacak?

O halde, döviz kuru 100 bin liraya ulaşınca kadar Türk parası basıyoruz. Basınca, bu para ile itfa dönemlerinde tedavüle alıp, tahvillerimizi ödüyoruz. Yani, devlet artık tahvil çıkarmayıp, ödüyor. Kur 100 bine ulaşınca, istendiğinde dünyanın her tarafında değiştirilebilen, karşılığı döviz olan Yeni Lira basıyoruz. O zaman 100 bin lira =1 Yeni Lira =1 dolar paritesiyle sabit kur uygulaması başlıyor. 15 milyar doları nakit, 25 milyon dolar Merkez Bankası'nda rezerv var. Tahvilin vadesi geldiğinde, Merkez Bankası rezervleri karşılığında bastırılacak olan Yeni Lira ile ödenecek. Böylece, emisyon hacmi artacak, piyasada para bollaşacak, faizler büyük oranda düşecektir.

Ardından da KİT'ler ve bazı kamu mülkleri süratle gerçek değerine satışa çıkarılacak. Arkadaşlar, piyasa budur. Para bollaşırsa piyasa birşeyler alacak. Mülk değerlendirildiği zamanda devletin mülklerini yüksek inşaat izni verilerek satılacak. Böylece 7 ay içinde tüm tahviller ödenecek ve iç borç kapanacak. Neden 7 ay? Çünkü en uzun vadeli devlet tahvili 7 aydır. 7 ayın sonunda kimsenin elinde devlet tahvili kalmayacak.

İç borçlar nasıl kapanacak?

İç borçların büyük kısmı, KİT'lerin ve devlet mülklerinin değerlendirilmesiyle kapanacaktır. Ancak KİT'lerin ve devlet mülklerinin yüksek değerinde satılabilmesi için, piyasada likiditenin bol, faizlerin düşük olması gerekir.

İlk iki etapta önerdiğimiz Lira basımı ve dolara eşit Yeni Lira çıkartılması, KİT'lerin ve kamu mülklerinin yüksek değerinde satılmasına uygun ortamı temin edecektir. Buna bir örnek vermek gerekirse; bugünkü ortamda Maçka Oteli'ni satışa çıkarırsak, 15-20 milyon dolar arasında 20 müşteri bulunur. Piyasadaki tahvilleri ödeyip (Tahviller belli zenginlikteki kişiler ve kurumların elindedir) paranın bol, faizin düşük olduğu ortamda Maçka Oteli, 40-50 milyon dolar arasında satılabilecektir.

Özetle; 1.5 katrilyonluk iç borcun 500 trilyonu Yeni Lira ile karşılanacak, 1 katrilyonu ise, KİT ve kamu mülklerinin değerlendirilmesi ve satışı ile sağlanacaktır. Türkiye finansmanı, çok beceriksiz kişiler ve politikacılar tarafından idare edilmektedir. Bu beceriksiz kişileri, dünyanın en başarılı şirketlerinden, örneğin; IBM, Microsoft ve General Motor gibi şirketlerin başına bile getirseniz, o şirketler bile iflâs noktasına gelir ve hepsi batırlar.

Yeni Lira nasıl oturtulacak?

Yeni Lira piyasaya çıktığı zaman bir sorunla karşılaşacağız; Nasıl olacak da lira, doların yerini alacak? Tabii ki, bir dizi önlem, teşvik ve güvenle yerini alacak.

Yeni Lira, Merkez Bankası'ndaki dolar rezervi karşılığı basıldığı için, her bankaya Yeni Lira ile başvurduğunuzda, karşılığında serbestçe dolar alabileceğinizi bileceksiniz. İçeride ve

dışarıda Yeni Liraya itibar edenler, Yeni Liranın karşılığının sabit kurda dolar olduğunu ve istediği zaman, istediği miktarda değiştirebileceğini bilecek.

Dış bankalardan gelecek Yeni Liraya yüzde 1 prim verilecek. Yeni Lira faizine ise, yüzde 5 prim verilecek. Döviz mevduata yüzde 2.5 fon kesilecek. Yurt içindeki işlemlerde Yeni Lira harici para kullanılması engellenecek. Döviz büfeleri kapatılacak. Bankalar dışında döviz satışı yasaklanacak. Bankalar kanalı ile olmak şartıyla, ülkeye sınırsız ve izinsiz sermaye giriş ve çıkışına izin verilecek.

Türkiye'nin konumu

Türkiye dünyanın en avantajlı yerine sahip. Doğu ile batı arasında bir köprü. Batıdan doğuya, doğudan batıya ne gidecekse buradan gitmek zorunda.

Türkiye, aynı zamanda bir ticaret merkezi oldu. Coğrafi konumu, Türkiye'yi bir ticaret merkezi haline getirdi. Sovyetler Birliği'nde komünizm yıkıldı. Alışveriş başladı. Bulgar'ı, Ukraynalı, Rus'u, Gürcüsü, Kafkas'ı alışverişe geldiler.

ABD modeli

Türkiye ekonominin göbeği ve hinterlandı haline geldi. Yani kendi parasının senyorajını yan ülkelere de yayabilir. Eğer yeni lirayı akıllı kullanırsak Bulgar, Ukraynalı tüccar cebinde Yeni Lira ta ır.

Eğer Yeni Lirayı akıllı kullanırsak, ABD nasıl karşılıksız para basıyorsa, biz de çevremizde Amerika'nın dünyada yaptığına ufak bir modelini gerçekleştiririz. Bir Gürcü tüccar, eğer faizi daha yüksek ise, eğer aynı satın alma gücü varsa, gidip bankaya bozdurup, tekrar tüccara gitme gibi zahmeti varsa niye dolar taşısın. Yeni Lira taşır, alışverişini Yeni Lira ile yapar &127;ünkü, Yeni Lira ile mal satan esnaf, götürüp onu dolara çevirebiliyor

Sorular - Cevaplar

Soru : Efendim, yatırımlara yönelik çok fazla açıklama dinlemedik. Özellikle yatırım politikalarının nasıl olması gerektiği ve şu anda dünya genelindeki ekonomik ağırlığını hissettiğimiz ülkelerde teşvik uygulaması sistemleri devam ediyor. GB'den sonra ihracat teşvik sistemlerimiz de değişti. Teşvik ve yatırım sistemine bakışınız nedir?

Tibuk : Konuşmamdan, yatırım konusunda fazla sempatismiz olmadığı sonucunu çıkardınız. Devlet pek yatırım yapmayacak. Yatırım, iş yaratmak, sizin işinizdir. Devlet hiçbir yatırımda yok. Ama ne yapılacak, belediyeler kaldırım yapabilir. Kaldırımın her üstünden geçenden para tahsil etmek ior. Ama kanalizasyon, elektrik, yol, köprü hepsini yap-işlet devret modeli ile özel sektör yapacak.

Teşvik sistemine gelince; devlet teşvikte de yok. Teşvik ve Uygulama Dairesi, ilk kaldıracağımız dairelerden birisidir. Devlet Plânlama Teşkilâtı da kaldırılacak. En büyük teşvik, para kazanmaktır 88'den beri kur makası ile uğraşan ihracatçı, turizmci kazanamıyor Ama normal reel olarak kurlar 100 bine çıkarsa 30 bin lira fazla kazanıyorsunuz. İthalat yapan da 30 bin lira gümrük veriyor Çünkü, ithalat pahalı oluyor, ihracat ucuzluyor

İthalatı çok olan malın, enflasyonu daha yüksek oluyor, kendiliğinden dengeleniyor. Üretimi içeride olan, daha da ucuzluyor. İthalatı daha yüksek olan mal, daha da pahalaniyor. Siz piyasaya inanın. Piyasa kendi kendini dengeler. Yani, kendinizi rahat bırakacaksınız. Özel müteşebbis, her türlü ihtiyacınızı karşılayacak.

Soru : Size göre devleti küçültmek, çözümün kilit noktası. Eğer devleti küçültmeye başlayıp, fabrikaları özelleştirdiğinizde, belli şeyleri satmaya başladığınızda, mağdur insanların hak talep etmesini ve sokaktaki gösterileri nasıl engelleyeceksiniz? Onlara bu toplumsal faturanın yansımaları önlemek için nasıl bir plân düşünüyorsunuz? Çünkü sosyal tarafı eksik olan çözümler, daima toplumda sorun yaratıyor.

Şöyle bir örnek vereyim; bugün Fransa'da Alain Juppe'nin çok güzel, mükemmel bir sosyal reform paketi vardı. Fakat burada halkı yanına alamadığı için şimdi 5 milyon Fransız sokakta, halka rağmen hiçbir şey olacağına inanmıyorum. Halkı yanınıza çekebilmek için neler düşünüyorsunuz? Eğer bu sosyal yönü eksik olan bir paket ise, ben bunun fazla hoş olacağına inanmıyorum.

Tibuk : Böyle bir soru ile bizim söylediğimizin eksik tarafı da tamamlanmış oluyor. Söylediğimiz politika, sosyal yanı çok ağır basan bir politikadır. Yani, vergilerin düşürülmesi, faizlerin indirilmesinden en çok yararlanacak olan, önce işsizlerdir, sonra esnaftır, emekliler, işçilerdir ve memurlardır.

LDP'nin politikalarından en çok zarar görecektir iki kesim vardır. Bunlar; yüksek faiz alan sınıf - ki onları da ayıplamıyorum- Faiz yüksek ise, tabii yüksek alacaksın. Bir mal ucuz ve kaliteli nerede ise oradan almıyor musunuz? Parayı, Çok yüksek gelir getireceğine inandığın bir yere yatırmanı kimse ayıplamaz. Yani, yüksek rant gelirini ayıplamıyorum. Ama, onların faizi reel bir seviyeye düşecek, onlar zarar edecekler.

İkinci zarar edecekler ise, muhasebecilerdir. Muhasebeciler çok iş kaybına uğrayacaklardır. Ama ekonomideki canlanma nedeni ile başka işlere yöneleceklerdir. Bizim faizleri indirmemizden kim istifade edecek? Tabii ki iş hayatı. İş hayatı yeni yatırımlarla işyerleri yaratacak. İşçiye işyeri olmadan, ihtiyaç olur mu? İnsana talep olmadan, insanın değeri artar mı?

1982-83'te Türkiye'ye yabancı bankalar geldi. Bankacılar büyük transferlerle yer değiştirdiler. Borsa 2-3 yıl önce çok gelişti. İş hayatının gelişmesi işçiye, fakire çok daha fazla talep olacak demektir. Daha yüksek ücretler ödenecek. Yani işin kilidi burada.

Bir örnek vereyim;

Bir köyde 100 tane işsiz var, kahvede oturuyorlar. Köyün sahiline sen bir otel açtın. Otelde 300 kişinin çalışması lâzım. Otelin sahibi, köylüye pastayla gidiyor. 100 kişiyi işe almak için. Çünkü o, 100 kişiyi alınca lojman derdi olmadan personel ihtiyacının üçte birini çözmüş oluyor. O otel yapılmazsa oradaki 100 kişi, kahvede pineklemeye devam edecek.

Ekonomiyi geliştirmenin yolu, faizleri indirip, özel sektöre, girişimciye güvenmekten geçer. Gerçek iş yaratan tek kesim, özel sektördür. Devlet iş değil, işsizlik yaratır. Devlet, her işe aldığı kişi karşılığında her yıl bir kişiyi işsiz bırakır ama, her yıl kâr etmediği için 10 senede 10 kişiyi işsiz bırakır. Yani bugünkü işsizliğin nedeni, devletin işveren olmasıdır.

1994'de yüksek faiz politikası uygulandı. Özel sektörde 600 bin kişi işini kaybetti. Kimsenin gıki çıkmadı. Kahvelere ve ailelerine sığındılar. 1995'te biraz rahatlama oldu, iş buldular gurbete çıktılar. O işsizlik olmasaydı, kamyon şoförleri, eşkıyaların arasında Kafkasya'da hiç şoförlük yaparlarmıydı? Kuzey Irak'a giderler miydi? Türk insanı, işte bu işsizlik yüzünden, bu cesareti yüzünden buralara gidiyor.

Bu politikalar uygulandığında, 3 yıl sonra Türkiye'ye dışarıdan işçi getirmek gerekecektir. Çünkü liberal politikalarda işadamını, girişimciyi, parayı serbest bırakıyoruz. İsteyen işadamı Türkiye'ye gelebilir. İsteyen zengin Boğaza yerleşebilir. Bir tek yabancı işçi gelişini serbest bırakmıyoruz. İşsiz yabancılar ülkeye giremeyecek. Böylece, işçinin değeri

yükselecek. 3 yıl sonra Almanya'nın bize yaptığı gibi izinle ve listelerle özel işçi getireceğiz. Gerçek sosyal politika budur.

SSK'yı kaldıracağız derken, karşısında alternatifler sunuyoruz. Senin önünde 4-5 tane değişik sigorta firması, el pençe divan duracak. "Âman bana gel" diye. Bu mu iyi, yoksa şimdi süründüğün mü?

LDP'nin politikalarının en çok faydası olacak kesim, fakir ve işsiz kesimdir En çok üzerinde durduğumuz konu, emeklilerdir En çok ezilen kesim, yaşlılardır.

LDP'nin politikalarından niye zengin kesim yararlanamıyor? Çünkü, ülkeye o kadar çok para geliyor ki, paranın rantı düşüyor. Şimdi niye yüksek faiz veriyoruz? Çünkü para yok da ondan. Sermayeye vergiyi kaldırırsan, büyük güven yaratmış olursun. Rus'u, Bulgar'ı, Yunanı, Almanı Türkiye'ye para getirir. Türkiye'ye gelince ya banka kuracak, ya yerleşecek, ya da iş yapacak. Parasını buraya ucuza plase edecek. Faizler düşecek.

Diyelim ki bir kasabada sıcak sulu, 20 daireli bir tane güzel apartman var Başka da apartman olmadığından 60 milyondan daireleri kiralamış. O sırada siz yeni bir apartman yaptırmak için yeni bir arazi açıyorsunuz. Bundan en çok apartman sahibi zarar eder. Çünkü yeni apartmanlar çıkınca 50-60 milyona müşteri bulamaz. Fiyatı 25 milyona indirmesi lâzım.

Faiz de aynı verilen kira gibidir. Arz ve talep meselesidir. Ne zaman ki ülkede parayı bollaştırırsın, orada paranın değeri azalır. Bir şey ne kadar çoksa, değeri o kadar azalır. Türkiye'de insan çok, değeri düşük, para az, değeri yüksek. Türkiye'de parayı bollaştırırsan, paranın değeri düşer, insanın değeri yükselir. Tahterevallı gibidir.

Hindistan'da, Bengaldeş'te insan Türkiye'den daha fazladır Para daha azdır. Oraya gidin bakın, insanlar bizden daha berbat. İsviçre'ye gidin bakın, orada para çok, insan az. İnsanlar yukarıda, para o kadar önemli değil. İsviçre'de faiz yüzde 2-3. Demek ki, ülkede dengeyi insanın lehine çevireceğiz. Çevirirken sermayeye güven vereceğiz. Gelen adam, "Türkiye benim vatanım" deyip gelecek. Türk parası da dışarıya kaçmayacak. Sistemin özü bu.

Soru : Özel televizyonların sayısı giderek artıyor. 20- 25 kanala çıktı. Özel televizyon sayısının artması konusundaki düşünceleriniz nelerdir?

Tibuk : LDP'nin programının başarılı olacağını delili olarak, özel televizyonlar ve radyolardaki gelişmeleri gösteriyoruz. Özel televizyonlar ve radyolar yasağa karşı, çok zor şartlar altında kuruldu. Belki de şu anda dünyada bir numarayız. Övünülecek bir durum bence.

Soru : Sosyal güvenlik konusuna az değindiniz. Sosyal güvenlik kurumlarının (Emekli Sandığı, Bağ Kur ve SSK) bu seneki açığı, 300 trilyon civarında. Özel sigortaların gelmesi, yerleşmesi belirli bir süreç gerektirmektedir. Bu döneme kadar beklenen açığın, 2 katrilyona çıkacağı yönünde. Buna yönelik tedbirleriniz nelerdir?

Tibuk : Sosyal güvenlik ve emeklilik olayı, dünyada sosyal devletin büyük sorunudur. Avrupa'nın da büyük problemidir. Biraz önce Juppe'den, onun reformlarından söz edildi. Nümayişlerde ne oldu biliyor musunuz? Hükümet geri adım attı, cesur davranmadı. Bugün Avrupa'da gerçek liderlik yok. Bir tek Margaret Thatcher vardı, o da birkaç sene İngiltere'yi biraz düzeltmeye çalıştı. Bugün Avrupa'nın hiçbir ülkesinde kendi vatandaşına sosyal devletin öldüğünü, çürüdüğünü yüksek vergilerin ekonomiyi batırdığını söyleyecek güçte yürekli politikacı yok. Bakın Chirac ve Juppe geldi. Fransa'da ilk kez hem Meclis hem de Başkan sağlam bir şekilde aynı taraftan. Fakat nümayişlere boyun eğdiler. Sosyal devlet, her şeyi berbat ettiği için çöktü. Meselâ İsveç sosyal devleti, kuvvetli olan bir

ülke. Solcular sürekli olarak orayı örnek gösterirlerdi. Orada anaokuluna giden bir çocuğun bakımı yıllık 65 bin dolardır. Anaokulu programı çocuk sayısına bölüldüğünde rakamı bulursunuz. Çocuk başına İsveç senede 65 bin dolar para öder Ama çocuklar çok bakımsızdır. Türkiye'de anaokulu 1500-2000 dolardır İngiltere'de ameliyat olmak için hastaneye başvuran bir İngiliz, aylar sonrası için ancak randevu alabilir

Fabrikayı idare edemeyen bir devlet bir üniversiteyi, bir hastaneyi idare edebilir mi? Tabii ki israf ve kötü hizmet orada da var. "Yalnız özel sektör, mutlaka iyi hizmet eder" demiyorum. Rekabet olursa iyi hizmet eder.

Ne zaman ki rekabet var, insanlar sabah işlerine daha hızlı koşuyorlar. Özel TV'ler rekabet nedeniyle canavar gibi. Köyde tek bakkal olsan saat 11.00'de açarsın. Çünkü nasıl olsa millet her şeyi senden alacak. 3 tane bakkal olsa, sabah saat 06.30'da açarsın.

İnsanı iyi tanımak lâzım. İnsan egoisttir, hırslıdır, rekabetçidir, kıskançtır. Sen devlet memuru yapınca, o insandan kötü bir eleman çıkıyor, rekabetçi özel sektöre verince de başarılı bir adam çıkıyor.

Size bir hikâye anlatayım; sene 1965. SSK'da bir doktor arkadaşım var. Bir gün hastanede onu ziyarete gittim. Suratı asık, omuzları çökük. Hasta içeri giriyor, yüzüne bile bakmadan "Neyin var senin ?" diye soruyor. Reçetesini yazıp gönderiyor. Ben de arkadaş hasta diye düşünüyorum. Öğleden sonra aynı gün muayenehanesine gittim. Bir baktım, hastaya kapıyı açıyor. Güler yüzle, "Neyiniz var ?" diye soruyor. Gayet sıcak bir şekilde. "Sen sabah hastaydın, ne çabuk iyileşmişsin" dedim. "Ben hasta değildim ki" dedi. "Yahu sabah hastaydın, suratın asıktı, şimdi gayet iyisin" diye ben devam ettim.

Ben bunları gördükten sonra, sosyalizmden vazgeçtim. Öğleden sonra kendine çalıştığı için adam pire gibi. Bu doktoru kınamıyorum. Hepimiz böyleyiz. Hepimiz aynı kumaşız. İnsanoğlunu rekabete sokacaksın, denetleyeceksin. Sistemi ve rekabeti açık tutacaksın. Yoksa, özel sektörde monopol olursa çürür. Halkı istismar eder.

Sigorta sistemini 4-5 firmaya verdin mi, adamlar senin primini, senin parayı almak için neler yapacaklar? Reklâm yapacaklar, en meşhur doktorları transfer edecekler Nerede rekabet ve girişim varsa, orada başarılı sonuçlar elde edersiniz. Bugün özel TV'ler, özel rekabet sayesinde bu kadar başarılı oldular Bütün çevrenin kültür emperyalisti olduk. Makedonya'da, Ukrayna'da Orta Asya'da hep bizim TV'ler seyrediliyor. Amerika'da, Avrupa'da bu kadar başarılı reklâm var mı? Yok, çünkü rekabet var. Türk insanını serbest rekabete bıraktın mı harikalar yaratır.

Bizim sistem uygulanırsa, dünyanın en başarılı sağlık kuruluşları Türkiye'de olur Buna garanti veriyorum. Serbest bırakın, dünyanın en başarılı üniversiteleri Türkiye'de olur

Emeklilik meselesi tam bir komedi. Liberal demokrat düzende emeklilik yaşını kendin seçiyorsun, ister 70'inde, ister 40'ında. Primini de sen seçiyorsun. Zaten Yeni Lira ile enflasyonu kaldırıyoruz, Çünkü bütçe açık vermeyecek. İnanıyoruz ki, Türkiye, enflasyona mahkûm değildir Tarihimizde deflasyon olan dönem bile vardır Fiyatların düştüğü 1929-40 yılları arasında fiyatlar düşmüştür

İşte enflasyonsuz bir ekonomide, rekabet içinde sağlık ve eğitim kurumları dehşetli gelececekler. Bunlardan vergi de almayacağız. çünkü en akıllı iş, az vergi almaktır.

Soru :İstanbul'un yüzde 60'ı kaçak inşaat ve gecekondudur. Gecekonduların bir kısmı tamamen rant getirmeye yönelik, devleti gasp etmeye yöneliktir. Bugüne kadar herkes gizli veya açık bunu teşvik etti. Bunlar için sizin görüşleriniz nelerdir?

Tibuk : Şehirleşme aslında en ağır bir yaradır. Binalar da yapılan yanlışlığı 100-150 senede düzeltemezsiniz. Ankara'daki yanlışlıklar, bir kaç senede düzelir ama şehirdeki düzelmez. Biliyor musunuz, sur içindeki ana yollar Romalılardan kalmadır? İstanbul'u mahvettik.

Şimdiki belediyeler, "bağış"adı altında kaçak yapılara izin veriyor. Kötü şehirleşme var.

Antalya'ya gittim, gazetecilerle sohbet ederken şehirleşme sorunu gündeme geldi. Orada Kepez diye bir yer vardır, taşlık. Orası dururken Konyaaltı'nın sulak arazisine izin vermişler Kepez'de de o yerleri, düzenlenen törenle 700 kişiye gecekondü yeri olarak vermişler

Antalya'da ayrıca, hava kirliliği de var. Hava kirliliğinin kış turizmine büyük zararı var. Ben bunun üzerine, LDP iktidara gelirse "Bu şehrin sorumlularını ayaklarından asarım" dedim. Ama bu cezalandırma değil. 3-5 saat ayağından asacağız. Bu, bir tedavi metodudur. Kan beyne gidince, beyin çalışmaya başlayacak.

Şehircilik konusu, Türkiye'de utanç vericidir Bizden 3000 sene evvel insanlar gayet güzel planlı şehirler yapmışlar. Efes, Perge, Aspendos gibi.... Şehircilik konusu, Türkiye'nin en büyük ve en zor konusudur Çok ciddi tedbirler alınması gerekir

Soru : Ekonomik görüşlerinize katılmamak elde değil. Yalnız iki senedir görüşlerinizin değişmediğini söylediniz. Bu benim kafamı karıştırdı. Bu çağda düşüncenizin hiç değişmemiş olması, beni biraz düşündürdü. İş hayatında benden daha büyük jenerasyonların liberalizmi algılamadığını, devleti bir baba gibi gören, benden büyük işadamlarıyla karşılaştım. Siz de, çağımızın doğrularını bizden büyük jenerasyona nasıl anlatacaksınız? Nasıl siyasi bir rant elde edeceksiniz? Devletin koruması ile bir yere gelmiş bir kesimin, bu ön yargılarını nasıl kıracaksınız?

Tibuk : Devleti ekonomiden çekip, serbest rekabete koyunca anya ile Konya belli olacak. Eskiden devletle iyi işbirliği yapanlar, başarılı oldular. Biz bu fikirleri iki yıl önce söyledik. O zamanlar bizim her söylediğimiz, herkese çok aykırı geliyordu. Lâzın bir fıkrası vardır. Aİmanyada Lâz, ters tarafa araba ile girer O sırada radyo "Bir araba ters taraftan trafiğe girdi" diye anons eder. Lâz der ki "Ne birisi, hepsi hepsi... "O zaman fikirlerin hepsi tersti. Şimdi onlar düzeliyorlar. Bize doğru geliyorlar. Çünkü liberal ekonomide insan değişmiyor. Solun savunduğu fikirlerin doğru olmadığı ortaya çıktıkça, liberal fikirlerin doğru olduğu da ortaya çıkıyor. Ama liberalizmle, vahşi kapitalizmi birbirine karıştırmayın sakın. Biz, rekabetçi müteşebbis diyoruz. Bu insanın değerini yücelten bir sistemdir. I/e insanları koruyan sistemleri de hep liberaller getirmişlerdir.

Siyasal tarihte doğru dürüst ilerlemeler, hep İngiltere'de olmuştur Orada muhafazakârlara karşın liberaller bütün hakları getirmişler, insanları korumuşlardır Bu arada sol fikirler ağır basıp, insanları 20. yüzyılda çok sefilliklere mahkûm etmiştir Şimdi tekrar liberal fikirler ortaya çıkıyor

Soru : Sizi ilk defa dinliyorum.15 dakikada ülkenin bütün sorunlarını çözdünüz. Enflasyon sıfır oldu. Türk parası dolara eşit oldu. Diğer ekonomistleri gazete köşelerinden izlemeye çalışıyoruz. Niye sizin fikirlerinizi koruyan insanlara pek rastlamıyoruz? Acaba bu fikirleri biraz hayalperest mi buluyor, bilimsel olmadığını mı düşünüyorlar? Yoksa eğitimlerinde mi bir eksiklik var, ya da art niyetliler mi? Aynen ekonomi konusunda ileri sürdüğünüz fikirlerde en çok karşı çıkılan 3 nokta nedir?

Tibuk : Ekonomi, siyasi tarih ve politika bizim uzmanlık dalımızdır. İnsan inandığı konu hakkındaki düşüncelerini, ispatlarla anlatabilir. Senyorajın ne kadar önemli olduğunu Osmanlı zamanında Haydar Kazgan Bey kitabında söylüyor Osmanlı da senyorajdan istifade etmeyerek, faizli para çıkararak çok zarar görmüştür Bizim fikirlerimiz yeni değil,

hepsi gözleme dayanıyor. Bazı ekonomistlerin bilmemesinin nedeni çudur; gerçek hayatla alâkaları, tecrübeleri yoktur. Sadece kitap yazmakla veya okumakla ekonomi öğrenilmez.

Ben Nobel ödülü kazanmış ekonomistlerle tartıştım ve onları yetersiz buldum. Adam ödül kazanmış, ama hayatında bakkal işletmemiş.

Ekonomi konusunda kendinden bu kadar emin politik bir lider gördünüz mü? Siz, enflasyonun ne olduğunu bilen bir politik lider gördünüz mü? Ya da hayat pahalılığının, toptan eşya endeksinin, perakende eşya endeksinin kompozisyonunun ne olduğunu yorumlayabilecek bir lider gördünüz mü? Biz bunu yapabilecek kapasitedeyiz. Çünkü çocukluğum ve hayatım bunu yapabilecek kadar renkli ve zengin geçti. Eğitimim, iş hayatım öyle geçti. Bir birikimim var. Bunu söyleyerek meydan okuyorum.

Meselâ, 1980'de diyorum ki "emisyona dolar karşılığı buydu ". Biri desin ki "öyle değil ". İşte burada rakamlar. Türk parası da alınıp veriliyordu. Bugün "3.5 milyar dolara düşmüş emisyona" diyorum. Ekonomimiz 3 misli büyümüş. Bunu hepimiz biliyoruz. "36 milyar dolar emisyona yapabilmemiz gerekiyordu, bunu kaybettik" diyorum. Bu realitedir

Hiçbir ülkenin içinde yabancı para ile alışveriş ettirmezler. Bankaya gidip, o ülkenin parası ile değiştirmen lâzım. Bunun adı, senyoraştır. Bunun adı, ülkenin bağımsızlığının ve bütünlüğünün getirdiği ekstra bir avantajdır. Siz bu avantajı Amerika'ya teslim etmişsiniz. Döviz büfesi olmazsa, Türkiye'de döviz almak için yeterince banka şubesi mi yok?

Dikkat edin, döviz yasak etmiyoruz. İstedığınız bir bankada dövizli mevduat hesabı açtırabilirsiniz.

Almanya'nın, Fransa'nın idaresinde de çok büyük yanlışlıklar var. Onlar, sonunda bu noktaya gelecekler Birkaç sene sonra gazetelerde sosyal devletin nasıl göktüğünü, Avrupa'da vergilerin nasıl düşürüldüğünü haber olarak göreceksiniz.

Soru : Kazanma içgüdü, başarı içgüdü odak noktasını teşkil ediyor. Rekabet de dahil bütün söyledikleriniz doğrudur. Ancak, ülkemizin yönetenler, politikacılar da dahil, yani sonradan politikaya girenler dahil, çoğu devlet kökenli insanlar, Besim Bey gibi siyasete iş hayatından gelmiş insan sayısı fevkalâde düşüktür. Dolayısıyla onlar, bu tarzdaki doğruları kabul edemiyorlar. Çünkü kendi çocukluklarından beri aldıkları bir formasyon var.

Bir-iki örnek vereyim size, rahmetli Turgut Özal, Türkiye'de liberalizmin kapılarını açan bir insan. Herkes onu, çok iyi bir liberal olarak bilir. Ben, iş hayatından gelen bir insan olarak O'na şu soruyu sordum: Besim Bey de söylüyor "Merkezi Planlama Teşkilâtını kaldıracağız" diye. Oysa ki bu Turgut Özal'ın kafasında olması gereken bir şeydi.

1984'de kendisine ısrarla "Abi, şu Plânlama Teşkilâtı'nı kaldıracak mısın?" diye sordum. "Plânlama Teşkilâtı sosyalist devletlerde olan bir model. Liberal ekonomide yaptırımcı bir plânlama olmaz" dedim. Ben yüklendikçe O sustu. Sonunda "Haklısın, ama ben oradan geldim" dedi. Ben de O'na "Oradan geldiysen geldin" dedi. Biraz daha dayatınca, "Yahu sus, biz oradan devlet adamı yetiştiriyoruz" cevabını verdi.

Yani, liberal düşünceyi, tamamen tersine kurulmuş bir kurumdan çıkan insanlar getiriyor.

İşte burada bir paradoks var. Buru kırabilsek, bu düşünceler Türkiye'de hayata geçer. Bunun yolu da, gerçekten iş hayatından gelmiş, devlet kafası ile şartlanmamış insanların harigî parti olursa olsun birine girmelerinden geçer. Liberal düşüncenin temelinde ekonomiye müdahale kesinlikle yoktur. Ekonomi kendisini su terazisi gibi dengeler. Orada bir tek kartel ve tröstlere karşı mücadele vardır. Sadece bunlara karşı devlet müdahaleye

girer. Ekonomistler bu işi çok iyi bildikleri zaman her şey çürür gider. Besim Bey'i bu düşünceleri savunduğu için bir savaşçı olarak görüyorum.

Şimdi bir savaşçı olarak devam edecek misiniz?

Tibuk : Konuşması için Sayın Bedrettin Dalan'a teşekkür ederim. Evet savunduğum düşünceleri sonuna kadar götüreceğim. Sonunda herkes benim dediğime gelecek. Bu, ülkenin kurtuluşu, milletin kurtuluşu için gereklidir Gidebildiğimiz yere kadar gideceğiz.

Soru : Bu tür değişimi yaparken, bu sisteme geçerken bunu kademe kademe mi yapmayı düşünüyorsunuz, yoksa aniden mi? Eğer dengelerde bir bozukluk, bir karmaşa olursa, önlemleriniz ne olacak? Servet dağılımlarındaki bozukluğu önleyebilecek yaklaşımlarınız var mı?

Tibuk : Bütçenin ne olacağı, söylediğim rakamlarla ortada. İç borçları kapatınca bütçe de 500-600 trilyon fazla verecek. Ama bütçedeki açığı az gördükleri için, zaten ona yakın olacak. Paradoks var orada. Çünkü bütçeyi teklif edenler, "400-500 trilyon açık var" diyorlar Ama, realitede 700-800 trilyon olacak. Bu paranın bir kısmını rehabilitasyonda kullanacağız.

Meselâ; kapattığımız işyerindeki insanları parasız, kapıya koymayacağız. Onlara maaş ödeyeceğiz. Liberal demokrat felsefede devlete ait yerler kapatıldığında orada çalışanlar parasız, pulsuz sokağa atılacak diye bir şey yok. Belli bir süre, iş bulana kadar maaşlarını alacaklar. Ama, liberal demokrat felsefe uygulandığında, yüksek faiz alanlar ve muhasebeciler zarar göreceklerdir. Bunlar dışında herkes kazanacaktır

Partimizin politikalarında devlet olarak bir şey üretmek, yapmak yok. Bir tarafları kapayıp, bir diğer tarafları açmak var Devlet, bir şey yapmayacak. Her şeyi özel sektöre bırakacaktır Kalkınma, işsizlik özel sektörün işidir Devlet, sadece en kötü durumdaki vatandaşlara yardım edecek. Özel sigorta şirketlerinde, fakir insanlar için para ödeyecek. İlk 8 sene eğitimde burs verilecek.

Soru : Liberal Demokrat Parti'nin bugüne kadar ortaya attığı ve diğer partiler ve kamuoyu tarafından onay alan görüşleri nelerdir?

Tibuk : Biz, gecekondulara karşı ciddi önlemler öneriyorduk. Şimdi pek çok insan bunun taraftarı. Hapishaneler konusunu gündeme getirdik, şimdi pek çok insan bunun farkında. İç borçların "bir numaralı halk düşmanı" olduğunu söyledik, artık herkes bunu konuşuyor. Sağlık, eğitim, ve kültürde devleti çekersek, özel sektör daha başarılı olur dedik, Şimdi hepimiz bunu konuşuyoruz.

Soru : Bizim sektörden (turizm) yetişmiş biri olduğunuz için büyük gurur duyuyorum. Bu düşüncelerinizi uygulamak için iktidara gelmeniz gerekir. İktidara gelmek için, bu düşünceleri halka nasıl anlatacaksınız? Bu konuda bir programınız var mı?

Tibuk : Aslında ior olan iktidara gelmek, yoksa gerisi kolay. İktidara gelmek için uğraşyoruz. Bizi umutlandıran iki olay var.

Birincisi rakiplerimizin kötü oluşu. Buzdolabınız iyi çalışıyorsa buzdolaplarına bakar mısınız? Reklâmını bile dinlemezsiniz. Ne zaman ki buzdolabınız bozulur, o zaman o malın reklâmları da dikkatinizi çekmeye başlar Halkımız şimdiki itkidardan memnunsu hiç şansımız yok demektir

İkincisi ise, özel radyo ve TV'ler. Partimizi 200 arkadaşımızla kurma çalışmaları yaparken, özel TV'ler, partileşme kararımızda çok etkili olmuştur. Bir parti için önemli olan fikirlerini

kamuoyuna aktarabilmektir Küçük büyük çok sayıda kanal olduğu için fikirlerimizi kamuoyuna aktarmada güçlük çekmeyeceğimizi düşündük.

Küçük bir TV'yi bile en az öir milyon insan seyrediyor. Sizi o kadar kanalın arasında seyrediyor. Seni dinliyorsa, bir yerden sana takıldı demektir. Ve bu müthiş bir avantajdır Radyoda konuşma yapıyorsun, 100 bin kişi dinliyor Ve böylece partiniize her geçen gün ilgi artıyor

Bir diğer nokta ise, bizim için avantaj olan bu radyo ve TV'ler, rakiplerimiz için ise, bir dezavantaj. Çünkü onların söyleyecek hiç bir şeyleri yok. 9 Eylül'de CHP'nin başına Deniz Baykal geçti ve hükümet bunalımı başladı. Sonra tüm liderler TV'lere çıktılar. Bir partinin politikasını söyleyin bakalım bana, var mı?

Hatırlayın! ANAP'ın iç borçlar için çözümü ne idi biliyor musunuz? Seçimden önce yanlarına ünlü isimler aldılar. Bunlar bile ekonomiyi bilmiyorlar. Diyorlar ki; "Hazine, iç borçları Merkez Bankası'na devredecek. İç borçları her sene enflasyon bazında zamlı 10 senede itfa edecek. "Peki "Merkez Bankası ne yapacak? Tahvil sahibi gelip, parasını istediğinde ne olacak?" diye soruyorsunuz. O zaman şöyle durup, düşünüyorlar. "Merkez Bankası tahvil çıkaracak" diyorlar. Sanki uzun vadeli tahvile para yatıran var. Sanki Hazine keyfinden kısa vadeli ve yüksek faizli tahvil Çıkartıyor.

Bunların piyasadan haberi yok. Eski Başbakan gelir de "Ben Merkez Bankası olarak 2-3 sene vadeli tahvil çıkaracağım"der mi?Hazine, 3 aylık tahvillere yüzde 50 faizi neden ödedi? Mecbur kaldığı için ödedi. Piyasa başkasını almıyordu.

Erbakan da "Adil düzen, adil düzen" diye gidiyordu. Şimdi kendi kafaları da karıştı. Ortada "Adil düzen" diye bir şey yoktur; bugünkü düzenden daha kötüsü vardır

Buranın havası kirli, insanlar temiz hava veren cihazlar satıyorlar. Biz, temiz hava için pencereyi açıyoruz. Herkes temiz hava alıyor. Liberal düzenin özü bu. Zaman, bizim lehimize çalışıyor.

SSK ile ilgili görüş bildirdiğimizde de çok büyük reaksiyonlar almıştık. Ama şimdi çoğunluk bizim gibi düşünüyor

Biz sendikalara da karşıyız. Sendika liderlerinin ülkeyi fakirleştirdiğini düşünüyoruz. Bunu, başka politik bir liderden duydunuz mu? Biz neden fakirleştirdiğini de söylüyoruz. Çünkü sendikacı, işverenin gırtlaklarını ne kadar sıkarsa, işveren o kadar az iş yaratır. Ne kadar az iş olursa da, insanlar o oranda da işsiz, sefil ve perişan olurlar.

Biz böyle bir partiyiz ve sizden destek bekliyoruz.

ÖZET

Türkiye'nin bir numaralı sorunu olarak kabul ettiğimiz iç borçları kapatmak için, üç aşamalı bir tasfiye planı öneriyoruz.

Bu planın uygulanması halinde, ülkemizdeki enflasyonun en önemli unsuru olan iç borçların bir daha geri getirilmemek üzere ortadan kaldırılacağına inanıyoruz.

1996 bütçe tasarısında yaklaşık 25 milyar dolarlık iç borcun faizi,1 katrilyon lira. 75 milyar dolarlık dış borç için ise,180 trilyon liralık faiz ödemesi öngörülmekte. İç borç faizinin bütçeden çıkarılması halinde, 400 trilyon olarak öngörülen açık, 600 trilyon fazlaya dönüşecek. Ancak, geleneksel olarak gerçekleşen açığın öngörülenden yüksek

olması nedeniyle, iç borç faizinin bütçeden çıkarılması halinde bütçenin en az 400 trilyon fazla vereceği görülmektedir.

Bu nedenlerden dolayı Liberal Demokrat Parti (LDP), çıkaracağı kanunla Hazinesinin yeniden borçlanması önleyecek ve bütçe denkliliği esasını getirilecektir. Böylece, enflasyonun en önemli nedeni olan devlet açıkları ve dolayısıyla enflasyon düşürülecektir.

LDP'nin gerek vergi, gerekse bütçe denkliliği kanunlarının çıkarılması, ülkemize olan güvenin pekişmesine neden olacaktır. Böylece yüksek faizli iç borçların kapatılması için, bir miktar düşük faizli dış borç sağlanacak, enflasyon yaratmayacak bir miktarda da para basılarak iç borç ödemesinde kullanılacaktır. Böylece TL., yabancı paralar karşısındaki gerçek değerine getirilecektir. Enflasyonun ve faizlerin düşme trendi ile birlikte, Yeni Lira basılarak tedavüle çıkarılacaktır.

Bu, ülkenin en önemli hükümlerlik araçlarından biri, milli parasıdır 1980 yılında tedavüldeki TL'nin dolar karşılığı, 6 milyar dolardır 1996 yılında bu miktar, 4 milyar dolara gerilemiştir Hâlbuki bu dönemde ekonomi reel olarak üç misli büyümüş ve doların satın alma gücü, yüzde 100 değer kaybetmiştir Bu nedenle 1980 yılındaki emisyonla karşılaştırıldığında, 1996 yılında tedavüldeki TL. miktarının 36 milyar dolar seviyesine ulaşması gerekirdi. Ancak konvertibilite anlayışının yanlış uygulamaları sonucunda, piyasada tedavül eden likit değerler içinde TL.'nin payı giderek azalmıştır.

Bizim uygulayacağımız politikalar sonucunda TL. talebi artacak ve tekrar TL. sınırlarımız içerisinde hükümlerlik sağladığı gibi, bölge ülkelerinde de 1930'larda olduğu gibi tedavül edecektir.

Yeni Lira talebinin oturtulması için uygulayacağımız politikalar şöyledir:

- Dış bankalardan gelecek Yeni Liraya yüzde 1 prim verilecek.
- Yeni Lira faizine yüzde 5 prim verilecek (Bu prim, her yıl yüzde 1 düşürülecek ve yüzde 1'e inecektir.)
- Döviz mevduata yüzde 2.5 sürşarj uygulanacak.
- Hangi miktarda olursa olsun, Yeni Lira karşılığı sorgusuz, sualsiz dolar ödenecek.
- Yurt içindeki işlemlerde Yeni Lira harici para kullanılması engellenecek.
- Bankalar kanalı ile olmak şartıyla, ülkeye sınırsız ve izinsiz sermaye giriş ve çıkışına izin verilecek.

Para basmak, enflasyonist etki yapmaz. Çünkü, Türkiye'nin sorunu talep enflasyonu değil, maliyet enflasyonudur İç borçların kapatılmasıyla faizler ve maliyetler düşeceği için, enflasyon da düşecektir.

Planın üçüncü aşamasında, KİT'lerin ve bazı kamu mülklerinin satışını öngörüyoruz. Yatırımın en önemli alternatifi, yüksek faizdir. İç borçların tasfiyesi sayesinde piyasada likidite bolluşaacağı ve faizler düşeceği için, KİT'lerin ve kamu mülklerinin gerçek değerinden satışına olanak sağlanacaktır.

Yüksek faizin yanı sıra, müteşebbisin önündeki en büyük ikinci engel ise, vergilerdir Vergi politikası, müteşebbisin hayat damarlarını tıkıyor. Bir ülkedeki zenginlik ise, müteşebbislerin girişim konusu ile çok yakından ilgilidir. Şu andaki yüksek vergi oranları, ülkemizdeki müteşebbis ruhunu zayıflatan önemli iki unsurdan biridir Liberal Demokrat Parti programı, tek ve düşük oranlı (yüzde 10) bir vergi öngörmektedir.

Liberal Demokrat Parti, çalışanlardan vergi almayacaktır. Ancak, her ilin gelişmişlik kategorisine göre, yüzde 1 ile yüzde 10 arasında Çalışanların net ücreti üzerinden işveren, devlete istihdam stopajı ödeyecektir.

Üretim süreciyle ilgili olan KDV kaldırılacak, satış anında uygulanacak olan tüketim vergisi devreye girecektir.

Bu vergiler, gelişmekte olan yörelerde düşük, gelişmiş yörelerde yüksek olarak ve lüks tüketimde daha yüksek oranlarda olacaktır.

LDP'nin amacı; çok kazananın çok değil, çok tüketenden çok vergi almak ve bu sayede de ülkedeki tasarruf oranını artırmaktır.

Bu politikalar sayesinde müteşebbislerin çok hızlı bir şekilde yaratacağı yeni iş alanları, hem devletin tahsil ettiği verginin artmasına hem de yeni istihdam alanlarının gelişmesine neden olacaktır.

Sağlık, kültür, eğitim, faiz ve 5 kişiye kadar istihdam yaratan tüm küçük müteşebbisler, gelir vergisinden muaf tutulacaklardır.